

פרק ג' - סדרי הרשמה ותנאי קבלה

כללי

הלימודים בפקולטה למדעי החברה נלמדים בשני שלבים: לימודי התואר הראשון (בוגר) ולימודים מתקדמים (מוסמך ודוקטורט).

לימודי התואר הראשון נמשכים שלוש שנים ומטרתם להקנות לתלמיד השכלה כללית ואקדמית-מקצועית. תלמיד המסיים את חוק לימודיו מקבל את התואר "בוגר אוניברסיטה".

לימודי התואר השני נמשכים שנתיים (למעט לימודי פסיכולוגיה במגמה הנורופסיכולוגית במסלול היישומי הנמשכים שלוש שנים). מטרתם לאפשר לתלמיד העמקת ידיעותיו בתחום התמחותו והקניית דרכי עבודה מדעית. תלמיד המסיים את חוק לימודיו מקבל את התואר "מוסמך במדעי החברה" (M.A.).

לימודי התואר השלישי נמשכים שנתיים לפחות לאחר סיום לימודי התואר השני. לפרטים נוספים יש לפנות לרשות לתלמידי מחקר.

הרשמה

הרשמת מועמדים לאוניברסיטה, הן ללימודי תואר ראשון והן ללימודי תואר שני, מתבצעת אך ורק על ידי המשרד לקבלת תלמידים. הרשמת מועמדים מחו"ל תתבצע במשרד לקבלת תלמידים מחו"ל. פרטים מלאים על נהלי הרשמה ומועדיה מופיעים באתר האינטרנט <http://info.huji.ac.il>. כמו כן, ניתן לפנות למשרד לקבלת תלמידים בדוא"ל admission@savion.huji.ac.il.

תנאי קבלה לחוגי הפקולטה למדעי החברה מתכנית מעל"ה (מסלול עיוני ללומד המבוגר):
במסגרת תכנית מעל"ה (חוג 207) מוצעים לימודים אקדמיים לבני 35 ומעלה. במסגרת הפקולטה למדעי החברה ניתן להשתתף בקורסי חובה מתכנית הלימודים של שנה א' בחוגים: גאוגרפיה, יחסים בינלאומיים, מדע המדינה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, תקשורת ועיתונאות ופסיכולוגיה. תלמידי תכנית מעל"ה מוגדרים כתלמידים במעמד מיוחד.

גאוגרפיה, סביבה וגאואינפורמטיקה :

קורסי החובה של שנה א' בציון ממוצע 80 לפחות.

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה :

קורסי החובה של שנה א' בציון ממוצע 80 לפחות.

יחסים בין-לאומיים :

קורסי החובה של שנה א' בציון ממוצע 75 לפחות.

מדע המדינה :

קורסי החובה של שנה א' בציון ממוצע 75 לפחות.

תקשורת ועיתונאות :

קורסי חובה של שנה א' בציון 75 בכל קורס.

פסיכולוגיה :

קורסי החובה של שנה א' (חשיבה סטטיסטית בפסיכולוגיה, יסודות ביולוגיים של התנהגות,

הכירו את המדע, מבוא לפסיכולוגיה וכן לפחות שניים מבין שלושת הקורסים : תהליכים

פסיכוביולוגיים, תהליכים קוגניטיביים, אישיות, פסיכולוגיה אבנורמלית) בציון ממוצע של

85 בכלל הקורסים.

תנאי קבלה לחוגי הפקולטה למדעי החברה מתכנית מעל"ה (מסלול עיוני ללומד המבוגר):

במסגרת תכנית מעל"ה (חוג 207) מוצעים לימודים אקדמיים לבני 35 ומעלה בעלי תעודת בגרות

מלאה. במסגרת הפקולטה למדעי החברה ניתן להשתתף בקורסי חובה מתכנית הלימודים של

שנה א' בחוגים : גאוגרפיה, יחסים בינלאומיים, מדע המדינה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה,

תקשורת ועיתונאות ופסיכולוגיה.

תלמידי תכנית מעל"ה מוגדרים כתלמידים במעמד מיוחד.

תנאי המעבר ממסלול מעל"ה למעמד של תלמיד מן המניין:

1. סיום חובות שנה א' אקדמית בחוגים שבהם מבקש לסיים את התואר בהתאם

לרשימה שלהלן :

גאוגרפיה :

קורסי החובה של שנה א' בציון ממוצע 80 לפחות.

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה :

קורסי החובה של שנה א' בציון ממוצע 80 לפחות.

יחסים בינלאומיים :

קורסי החובה של שנה א' בציון ממוצע 75 לפחות.

מדע המדינה :

קורסי החובה של שנה א' בציון ממוצע 75 לפחות.

תקשורת ועיתונאות :

קורסי חובה של שנה א' בציון 75 בכל קורס.

פסיכולוגיה :

קורסי החובה של שנה א' (חשיבה סטטיסטית בפסיכולוגיה, יסודות ביולוגיים של

התנהגות, הכירו את המדע, מבוא לפסיכולוגיה וכן לפחות שניים מבין שלושת הקורסים :

תהליכים פסיכוביולוגיים, תהליכים קוגניטיביים, אישיות, פסיכולוגיה אבנורמלית)
בציון ממוצע של 85 בכלל הקורסים.

2. צבירת 20 שעות לימוד שנתיות ו- 40* נקודות זכות (לא כולל לימודי אנגלית
כשפה זרה, שפות זרות ולימודי עזר) בציונים בהתאם לדרישות החוגים הנלמדים.

3. השלמת הפטור מעברית/אנגלית.

תלמידי מעל"ה אשר יעמדו בכל התנאים הנ"ל ביום הבקשה להתקבל כתלמיד מן המניין, יהיו
רשאים להמשיך את לימודיהם להשלמת תואר בוגר במדעי החברה בחוג בו הושלמו חובות שנה
א' במסלול חד חוגי.

תנאים אלה בתוקף לצורך קבלה לשנת הלימודים החל משנה"ל תשפ"ג.

*את 40 נקודות הזכות יש להשלים בלימודי שנה א' בחוג המיועד ומלימודים משלימים. אין ללמוד
קורסי שנה ב' וקורסים מתקדמים מחוג זה ללא אישור מועדת ההוראה של הפקולטה.

תקופת הלימודים לתואר בוגר

1. הלימודים לקראת תואר "בוגר במדעי החברה" נמשכים שלוש שנים, והם מורכבים
מלימודי חובה, לימודי בחירה וסמינריונים.
2. לא יקבל תלמיד את התואר "בוגר במדעי החברה" אלא אם סיים את כל בחינותיו
ומילא את יתר התחייבויותיו על פי התקנון, לא יאוחר מארבע שנים מיום תחילת
לימודיו בפקולטה.
3. תלמיד שלא השלים חובותיו תוך ארבע השנים האמורות, יופסקו לימודיו. תלמיד
שלימודיו הופסקו, יהיה רשאי להירשם מחדש לאחר שנתיים, אם יעמוד בתנאי
הקבלה.
4. דין לימודיו של תלמיד הנרשם מחדש ייקבעו על ידי ועדת ההוראה ובהתאם לתכנית
הלימודים הנהוגה באותו מועד.
5. בנסיבות חריגות בלבד ובאישור ועדת ההוראה, תאושר הארכה לשנה חמישית
ואחרונה.

הפסקת לימודים וחידושם

6. תלמיד שחושב להפסיק את לימודיו יפנה לקבלת ייעוץ לראש תחום הוראה ותלמידים בפקולטה, גב' מיה חבר. באם גמלה בליבו של התלמיד ההחלטה להפסיק לימודים, חייב להודיע על כך בכתב למדור לחשבונות סטודנטים.
7. תלמיד חדש שלא מימש לימודיו בשנה האקדמית שבה התקבל, יידרש להירשם מחדש ולעמוד בתנאי הקבלה. כלל זה חל גם על תלמידים שהגישו תכנית לימודים אך, לא נבחנו באף קורס באותה התכנית אליהם התקבלו.
8. תלמיד ותיק לתואר בוגר, שרשאי היה להמשיך את לימודיו אך הפסיקם לתקופה אחת של עד שתי שנות לימוד רצופות, יגיש בקשה בכתב לוועדת ההוראה של הפקולטה ובמידה ובקשתו תאושר, יהיה רשאי לחזור ללימודים באותו תחום מבלי שיהיה עליו להתקבל מחדש לתחום זה. ההכרה בנוגע ללימודיו הקודמים היא בסמכותה של ועדת ההוראה של הפקולטה.
9. תלמיד ותיק לתואר בוגר שאינו עונה על ההגדרה כאמור בסעיף הקודם, ומבקש לחדש לימודיו, ההחלטה אם לקבלו ללימודים לשנה מתקדמת בתואר או לדרוש ממנו לעמוד מחדש בתנאי הקבלה לחוג, וכן ההכרה בלימודיו הקודמים היא בסמכותה של ועדת ההוראה של הפקולטה.
10. הבקשה לחידוש לימודים תוגש לוועדת ההוראה מספר חודשים לפני תחילת הסמסטר / השנה, כדי לאפשר מתן תשובה קודם תקופת הרישום לקורסים.

תקופת הלימודים לתואר מוסמך

11. הלימודים לקראת תואר "מוסמך במדעי החברה" נמשכים שנתיים, והם מורכבים מלימודי חובה, לימודי בחירה וסמינריונים.
12. לא יקבל תלמיד את התואר "מוסמך במדעי החברה" אלא אם סיים את כל בחינותיו ומילא את יתר התחייבויותיו על פי התקנון, לא יאוחר משלוש שנים מיום תחילת לימודיו בפקולטה.
13. תלמיד שלא השלים חובותיו תוך שלוש השנים האמורות, יופסקו לימודיו. תלמיד שלימודיו הופסקו, יהיה רשאי להירשם מחדש לאחר שנתיים, אם יעמוד בתנאי הקבלה.
14. דין לימודיו של תלמיד הנרשם מחדש ייקבעו על ידי ועדת ההוראה ובהתאם לתכנית הלימודים הנהוגה באותו מועד.
15. בנסיבות חריגות בלבד ובאישור ועדת ההוראה, תאושר הארכה לשנה רביעית ואחרונה.

הפסקת לימודים וחידושם

16. תלמיד רשאי לבקש, בכתב, הפסקת לימודים לתקופה שלא תעלה על שנתיים.
17. תלמיד שחושב להפסיק את לימודיו יפנה לקבלת ייעוץ לראש תחום הוראה ותלמידים בפקולטה, גבי' מיה חבר. באם גמלה בליבו של התלמיד ההחלטה להפסיק לימודים, חייב להודיע על כך בכתב למדור לחשבונות סטודנטים.
18. תלמיד חדש שלא מימש לימודיו בשנה האקדמית שבה התקבל, יידרש להירשם מחדש ולעמוד בתנאי הקבלה. כלל זה חל גם על תלמידים שהגישו תכנית לימודים אך, לא נבחנו באף קורס באותה התכנית אליהם התקבלו.
19. תלמיד ותיק לתואר מוסמך המבקש לחדש לימודיו, ההחלטה אם לקבלו ללימודים לשנה מתקדמת בתואר או לדרוש ממנו לעמוד מחדש בתנאי הקבלה לחוג, וכן ההכרה בלימודיו הקודמים היא בסמכותה של ועדת ההוראה של הפקולטה.

החלפת חוגים

החלפת חוגים במסגרת הפקולטה אפשרית עד שלושה שבועות מתחילת סמסטר א' ועד שבועיים מתחילת סמסטר ב', בהתאם לכושר הקליטה של החוגים המבוקשים. המעבר לחוג אחר כרוך לעתים בעמידה בחתכי קבלה שונים. בכל מקרה של החלפת חוג לימודים יש לפנות למשרד לקבלת תלמידים.

עבודות סמינר

תלמידים הנדרשים במסגרת התואר (בוגר או מוסמך) בכתיבת שתי עבודות סמינריות, יכתבו אותן בקורסים של מרצים שונים. אין לכתוב שתי עבודות סמינריות אצל אותו מרצה.

קבלה לשנים מתקדמות

מועמד שלמד לימודים אקדמיים באוניברסיטה אחרת, יתקבל להמשך לימודים לתואר בוגר באותו חוג בו למד בהתאם לתנאי הקבלה המפורטים במדריך לנרשם לשנה"ל שבה הוא מעוניין ללמוד. לאחר שהמועמד התקבל והגיש טופס לימודים (כנדרש בתכנית הלימודים הרגילה בחוגי לימודיו), יוכל להפנות בקשה לוועדת ההוראה של הפקולטה להכרת קורסים על סמך לימודיו הקודמים.

פטור מקורסים על סמך לימודים קודמים

ועדת ההוראה רשאית לפטור תלמיד מלימוד קורסים על סמך לימודים אחרים שלמד התלמיד באוניברסיטה העברית או במוסד מוכר אחר להשכלה גבוהה, לאור הישגיו בלימודים ההם (ציון 80 לפחות). הבקשה תוגש לוועדת ההוראה בפקולטה אליה משוייך התלמיד, בצירוף אישור לימודים וציונים מקורי ותיאורי קורסים.

לימודים שלא לקראת תואר

המעוניינים ללמוד קורסים שלא לקראת תואר, יוכלו להתקבל כתלמידים מיוחדים באם יש בידיהם תואר בוגר סגור ופטור באנגלית. הקבלה היא על בסיס מקום פנוי ולפי הכשרתו הקודמת של המועמד.

הרישום לקורסים מותנה באישור המחלקות הרלוונטיות. מומלץ לבצע את ההרשמה לאחר קבלת אישור המחלקות הרלבנטיות.

הלימודים בתכנית מיוחדת כרוכים בתשלום שכר לימוד (המחושב לפי היקף הלימודים, דמי הרשמה ודמי שירותים). לימודים במעמד מיוחד אפשריים רק לשנה אחת. תלמיד שיתקבל במעמד זה, יחוייב בכל חובות הקורס, ואם יעמוד בהם בהצלחה יוכל לקבל אישור רשמי על כך.

לימודים בין מוסדיים

תלמידים מאוניברסיטאות אחרות, המבקשים ללמוד קורסים בודדים באוניברסיטה העברית, יתקבלו כתלמידים מיוחדים. התלמידים יידרשו להציג אישור מאוניברסיטת האם, המאשר להם לימוד קורסים ספציפיים באוניברסיטה העברית.

רשימות מצטיינים

בוגר:

בנוסף לאמור בסעיף 16 הנוגע לתלמידים מצטיינים בנהלי הוראה ולימודים, להלן כללי ההיכללות ברשימת הדיקן והענקת פרס דיקן בפקולטה למדעי החברה.

היכללות ברשימה:

תלמידים ברשימה ייכללו על סמך מכסות חוגיות, בהתאם לגודלו היחסי של החוג בפקולטה. ההיכללות הינה על סמך הציון הממוצע של כלל לימודיו של התלמיד בשנה החולפת, כפי שזה מופיע במדרג שיופק ע"י היחידה המרכזית במנהל הסטודנטים. תלמיד ששני חוגיו במדעי החברה, ייספר למכסת החוג בו ציונו הממוצע גבוה יותר. בהתמלא מכסת חוג, ייספר התלמיד הבא בתור למכסת החוג האחר.

מקבלי פרסים:

קביעת מקבלי פרסי דיקן תהא על בסיס אותם קריטריונים, בכפוף לנהלי ההצטיינות הכלליים המופיעים בסעיף האמור בנה"ל.

מוסמך:

הפקולטה למדעי החברה תרכיב רשימת מצטיינים מבין תלמידי שנה ב' במוסמך, על סמך ציוניהם בשנה א' ללימודיהם בפקולטה, בהתאם לאמור בסעיף 16.2.1 בנהלי הוראה ולימודים. תלמידים ברשימה ייכללו על סמך מכסות חוגיות, בהתאם לגודלו היחסי של החוג בפקולטה. פרסי דיקן יוענקו לתלמידים נבחרים ברשימה.

פרק ד' - לימודי התואר הראשון (ב"א)

כללי

הלימודים לתואר בוגר בפקולטה למדעי החברה נלמדים במסגרת החוגים הבאים :

גאוגרפיה, סביבה וגיאואינפורמטיקה
יחסים בין-לאומיים
כלכלה
מדע המדינה
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
סטטיסטיקה ומדע הנתונים
פילוסופיה, כלכלה ומדע המדינה (פכ"מ)
פסיכולוגיה
תקשורת ועיתונאות

הלימודים לקראת תואר "בוגר במדעי החברה" נמשכים שלוש שנים ונלמדים בשני מסלולים כדלהלן :

- א. **מסלול דו חוגי** – כולל לימוד שני חוגים במתכונת מלאה.
 - ב. **מסלול חד חוגי** – כולל חוג אחד מורחב ולימודים משלימים. (לא בכל החוגים ניתן ללמוד במסלול זה)
- היקף הלימודים בכל אחד משני המסלולים הוא 120 נ"ז לפחות (מלבד לימודי אנגלית ו/או עברית).

תנאי המעבר למסלול החד חוגי

תלמידי הפקולטה למדעי החברה חייבים להתחיל לימודיהם בשנה הראשונה בפקולטה במסלול דו חוגי. מעבר של תלמיד ממסלול דו חוגי למסלול חד חוגי יתאפשר אך ורק בשנת הלימודים השנייה של התלמיד, ולא יאוחר מסוף תקופת השינויים של סמסטר א', וזאת לאחר שעמד בסוף השנה הראשונה ללימודיו, בתנאי המעבר לשנה ב', בשני החוגים בהם החל את לימודיו בשנה א'.

מבנה הלימודים במסלול החד חוגי

1. חוג בפקולטה למדעי החברה בהיקף של 80 נ"ז (ע"פ היקף הנ"ז הנדרש בחוג).

2. לימודים משלימים.

להלן כללי הלימודים המשלימים :

א. תלמיד אינו רשאי לבחור במסגרת הלימודים המשלימים קורסים מתוך החוג בו הוא ממשיך ללמוד.

ב. סה"כ קורסי הבחירה מחוג אחד לא יעלה על 2/3 מסך הקורסים בלימודים המשלימים.

ג. במסגרת הלימודים המשלימים יוכרו לא יותר מ- 24 נ"זים מפקולטאות אחרות (כולל לימודי "אבני פינה").

ד. יוכרו לא יותר מ-8 נ"ז מלימודי בחירה של שפות זרות. לתלמידים שלמדו בשנה א' חוג שפה ועזבו את חוג השפה ניתן להכיר עד 12 נ"ז מלימודי השפה.

ה. יוכרו לא יותר מ-8 נ"ז בקורסי תכנות.

ו. במסגרת הלימודים המשלימים לא יכללו קורסי מיומנויות הקריאה והכתיבה 1,2,3 או קורסים דומים, ולא יוכרו קורסים בנושאי מיומנויות אקדמיות.

ז. יוכרו קורסים בעלי ציון מספרי בלבד.

ח. בקורס המוגדר "סמינר" או "שו"ס" לא יוכרו נקודות זכות נוספות בגין עבודת הסמינר.

ט. במסגרת סך הנקודות לתואר חובה ללמוד קורסים המוגדרים "אבני פינה".

לבדיקת מכסת הנ"ז הנדרשת של אבני פינה במסלול הלימודים נספציפי של התלמיד, ראה/י [כאן](#).

י. במסגרת החובה ללמוד במהלך התואר שני קורסים שהוראתם בשפה האנגלית, יש ללמוד קורס בשפה האנגלית במסגרת הלימודים המשלימים (אלא אם נלמדו שני קורסים בחוג הראשי).

*תלמיד שעבר למסלול חד חוגי לפני שנת תשפ"ג, חלים עליו הכללים לפי השנתון בשנה שבה הוא עבר למסלול זה.

קורסים מאוחסנים

במהלך הלימודים לתואר בוגר, רשאי תלמיד ללמוד קורסים לתואר מוסמך או ללימודי תעודה. קורסים אלה יוגדרו כ"מאוחסנים" וציוניהם לא ייכללו בממוצע הציונים לתואר בוגר. אם יתקבל אישור מהפקולטה להכללת קורסים אלה כחלק מלימודי המוסמך או התעודה, יכללו ציונים אלו בממוצע הציונים לתואר מוסמך. ניתן להגיש בקשה למזכירות החוג לאחסון קורסים מלימודי המוסמך בהיקף של עד 12 נ"ז. הקורסים המאוחסנים ילמדו מהיצע קורסי הבחירה. ככלל, לא יאושרו במסגרת זו קורסי חובה או סמינרים. במקרים מיוחדים, רשאית המחלקה לאשר היקף גבוה יותר. לאחר הגשת טופס לימודים למוסמך, מוטלת חובה על התלמיד ליידע את מזכירות הפקולטה בדבר קיומם של קורסים אלה, על מנת שזו תכשיר את הקורסים לתכנית לימודיו הנוכחית מוקדם ככל האפשר.

בחירת חוג מחוץ לפקולטה

תלמידים במסלול דו חוגי, רשאים ללמוד את אחד החוגים מהפקולטה למדעי הרוח, הפקולטה למדעי הטבע או ביה"ס למנהל עסקים. החל משנה"ל תשע"ג ניתן לשלב חוג לימודים במדעי החברה גם עם ביה"ס לעבודה סוציאלית. תלמידי הפקולטה במסלול דו חוגי המעוניינים ללמוד את החוג השני בפקולטה אחרת, חייבים לעמוד בתנאי הקבלה של החוג הנוסף.

שינוי שיוך פקולטה

בהתאם לנהלי האוניברסיטה, ניתן לשנות שיוך פקולטה **פעם אחת** בלבד, ולא יאוחר מתקופת הרישום לקורסים לשנת הלימודים השלישית לתואר. שינוי שיוך ניתן לבצע רק בתוך תקופת השינויים. ניתן לבדוק שיוך פקולטתי הן באתר הרישום:

<https://rishum-net.huji.ac.il/site/student/login.asp> והן במידע אישי לסטודנט באמצעות אתר האוניברסיטה: www.huji.ac.il.

הבקשה לשינוי תוגש לפקולטה אליה מבקש התלמיד להשתייך. תלמידים שעוברים מפקולטה אחת לאחרת עלולים לסכן את זכאותם למלגת הצטיינות באם ייכללו ברשימת הדיקן בפקולטה ממנה עברו. ראו בפרק נה"ל סעיף 16-ה'.

מומלץ לתלמידים להגיע לרמת "פטור" מלימודי אנגלית ו/או עברית לפני תחילת שנת הלימודים הראשונה. תלמידים שנבצר מהם להגיע לרמת פטור לפני תחילת הלימודים, רשאים להשלים חובה זו עד תום שנת הלימודים הראשונה. תלמידים שלא יגיעו לרמת פטור, לא יוכלו להמשיך לימודיהם בשנת הלימודים השניה. יחד עם זאת, בנסיבות מיוחדות רשאית ועדת ההוראה של הפקולטה לאשר לתלמיד חובה זו במקביל לתכנית לימודים מצומצמת. בכל מקרה, רשאית הפקולטה להפסיק את לימודי התלמיד עד להשגת הפטור הנדרש.

תנאי מעבר משנה לשנה

1. תנאי מוקדם להשתתפות בכל אחד מן הקורסים בפקולטה, הוא השלמת הלימודים המהווים תנאי קדם (כמפורט בדרישות הקורס) בציון עובר לפחות ובכפוף לתנאי המעבר כפי שיקבעו בחוג. ככלל, לא יוכרו קורסים אליהם נרשם התלמיד מבלי שעמד בתנאי הקדם, והרישום אליהם יבוטל.
2. תנאי להמשך לימודיו של תלמיד הוא ציון עובר מינימלי (ציון 60) בכל הקורסים הנלמדים (כולל עבודות סמינריות) ובהתאם לדרישות החוג. (בחלק מקורסי החובה נדרש ציון גבוה יותר למעבר משנה לשנה. יש להתעדכן בתכנית כל חוג בנפרד)
3. **בכפוף לאישור המחלקה וועדת ההוראה של הפקולטה**, רשאי תלמיד שלא עמד בתנאי המעבר שנקבעו על ידי הפקולטה והחוג אליו הוא שייך, לחזור פעם אחת נוספת על לימודי שנה א' בשנה העוקבת בלבד.
4. קבלת פטור עד תום שנת הלימודים הראשונה באנגלית (ציון 70) ו/או עברית (ציון 75).

בחינות ביניים

בחינת ביניים שמשקלה 26% ומעלה, הינה בחינה רגילה ויחולו עליה הכללים הרגילים. לבחינת ביניים שמשקלה עד 25% קיים מועד אחד. תלמיד שבשל שירות מילואים או בשל נסיבות מיוחדות נבצר ממנו להיבחן במועד הנקוב, רשאי להגיש בקשה מנומקת למזכירות הפקולטה למועד חלופי.

חובת לימוד קורס בשפה האנגלית

תלמידים לתואר בוגר חייבים במהלך לימודיהם לתואר בלמידת שני קורסים שהוראתם בשפה האנגלית. הקורסים יילמדו בחוגי הלימוד של התלמיד, לבחירתו. ניתן ללמוד קורס שהוראתו באנגלית גם במסגרת קורסי אבני פינה (ראו להלן). בכל מקרה, החובה היא שהקורסים שנלמדו באנגלית יהיו חלק מן הקורסים שמשקללים לתואר הבוגר.

שפת כתיבת מטלות הקורס (בין אם בחינה/בחינת בית ובין אם עבודה) תקבע על-ידי מורה הקורס.
ציון "עובר" בקורס זה יהיה 60 לפחות.
אנו ממליצים כי התלמידים ילמדו קורסים אלה בשנים ב' או ג' לתואר.

הכרת משאבי הספרייה

מטרת הקורס היא הענקת כלים ראשוניים בהכרת משאבי הספרייה. הקורס כולל מיומנויות חיפוש יעילות בקטלוג הספרייה ובמאגרי המידע המגוונים והשירותים השונים שמציעה הספרייה כגון: הדרכה, השאלה, גישה לשמורים אלקטרוניים וכו'.
הקורס הינו אינטרנטי, והגישה אליו תיעשה באמצעות המערכת להוראה מתוקשבת בשם: Moodle שכתובתה: <http://moodle.huji.ac.il>.

הרישום לקורס מובנה באגדי קורסי החובה של שנה א' במדעי החברה, על התלמידים לוודא כי תכנית הלימודים שלהם כוללת את הקורס: 74122. הקורס הוא ללא נ"ז וללא ציון מספרי, ובדרך כלל יהווה חלק מקורס חובה במחלקה העוסקת במיומנויות כתיבה אקדמית-מדעית.

חובת מילוי אחר חובות קורס זה חלות על כל תלמיד שהחל לימודיו לשנה א' לבוגר באחד מחוגי הפקולטה למדעי החברה החל משנת הלימודים תשע"א. חובה זו חלה גם על מתקבלים חדשים לשנים מתקדמות ולמחדשי לימודים החל מתשע"א.

תכנית אבני פינה

תכנית [אבני פינה](#) הינה תכנית לימודים אוניברסיטאית המציעה קורסים להרחבת דעת לקהל הסטודנטים של האוניברסיטה העברית.

התכנית מציעה קורסים בתחומי המדעים, הרוח, החברה, היהדות, המשפטים וגם קורסים בין – דיסציפלינאריים. רבים מקורסי התכנית הם ייעודיים ונבנו במיוחד עבור התכנית.

התכנית מבוססת על חלוקת תחומי הדעת באוניברסיטה לשלושה: תחום ניסויי; תחום הרוח; תחום החברה. תלמיד לתואר בוגר הלומד בחוג/ חוגים מתחום דעת אחד מהשלושה ילמד קורסים מתכנית אבני פינה משני התחומים האחרים. תלמיד לתואר בוגר הלומד בחוגים משני תחומי דעת ילמד קורסים מתכנית אבני פינה מתחום הדעת השלישי.

הציונים בקורסי אבני פינה יחושבו בממוצע לתואר, אולם לא ייכללו בממוצע החוגי.

לדרישות אבני פינה יש לעיין באתר: [אבני פינה](#).

תכנית לימודים משולבת משפטים-חברה

התכנית פתוחה לתלמידים העומדים בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל הפקולטה למדעי החברה.

במסגרת תכנית זו, יתאפשר לתלמידים מצטיינים בכל אחת מהפקולטות הללו ללמוד בתכנית בה ישולבו לימודים בפקולטה למשפטים ובאחד החוגים בפקולטה למדעי החברה.

תלמידי התכנית המשותפת משתייכים לפקולטה למשפטים. תלמיד שיעמוד בכל תנאי התכנית יקבל תעודת בוגר משותפת במשפטים ובחוג נוסף ממתכונת דו חוגית ממדעי החברה.

לקבלת פרטים על התוכנית ותנאיה- נא לפנות למזכירות הפקולטה למשפטים.

פרק ה' - לימודים מתקדמים

כללי

הלימודים המתקדמים הם המשך ללימודי התואר הראשון ומכוונים להעמקת ידיעותיו של התלמיד בתחומים שבהם עיקר התעניינותו, ולהתמחות בדרכי העבודה המדעית.

הלימודים המתקדמים מורכבים מלימודי מוסמך ומלימודי מחקר (דוקטור). כמו-כן קיים מסלול ישיר לתואר דוקטור המיועד לתלמידים מצטיינים (פרטים בהמשך).

שנת השלמה

תלמיד המבקש להרשם ללימודי מוסמך מתחום שונה מלימודיו לתואר בוגר ועומד בתנאי הקבלה של החוג בו הוא מעוניין ללמוד, רשאי להגיש את מועמדותו לשנת השלמה. תלמיד שציון הגמר שלו בתואר הראשון נמוך מדרישות החוג אליו הוא מבקש להתקבל, ובתנאי שציון זה הוא בתחום של ה-5 נקודות מתחת לציון הנדרש, רשאי להגיש מועמדות לשנת השלמה במוסמך.

ועדת הקבלה / יועץ המוסמך בחוג ימליצו בפני ועדת ההוראה של הפקולטה על תכנית ההשלמה האישית של התלמיד, ועל תנאי המעבר משנת ההשלמה ללימודי המוסמך. תלמידים אשר נקבעה להם תכנית השלמה **חייבים** לסיימה באותה שנה בציון הממוצע אשר נקבע על ידי החוג. תלמיד אשר לא יסיים את תכנית ההשלמה שנקבעה לו באותה שנה – מועמדותו תידון מחדש. מועמדים לשנת השלמה שאינם בעלי פטור אוניברסיטאי באנגלית, יוכלו להגיע לרמה זו במהלך שנת ההשלמה.

תלמיד שסיים את שנת ההשלמה יירשם ללימודי המוסמך באתר האוניברסיטה :

<https://www.huji.ac.il/dataj/controller/nirshamim>

קבלתו ללימודי המוסמך תידון לאור הישגיו בלימודי ההשלמה וזמינות מקומות בחוג. לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות לרכזת הלימודים המתקדמים בטלפון : 02-5883416

לימודי המוסמך (מ"א)

הפקולטה למדעי החברה מקיימת לימודים לקראת תואר מוסמך במדעי החברה (MA) בתחומים הבאים* :

גאוגרפיה ותכנון עירוני ואזורי
ניהול ומדיניות משאבי טבע וסביבה
חקר סכסוכים, ניהולם ויישובם
יחסים בין-לאומיים
כלכלה
לימודי אירופה
לימודי גרמניה בת ימינו : פוליטיקה, חברה ותרבות

* תנאי הקבלה מפורטים בתכניות הלימודים של המחלקות.

גלוקל פיתוח בין-לאומי
לימודי תרבות
מדיניות ציבורית
מדע המדינה
מדע הנתונים
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
סטטיסטיקה
מדע הנתונים
פסיכולוגיה
תקשורת ועיתונאות

לימודי המוסמך נלמדים במשך שנתיים ואפשריים בשני מסלולים :

מסלול א' (המסלול המחקרי) - מיועד לתלמידים המבקשים לרכוש מיומנות בתחום המחקר ולפתח עבודת מחקר עצמאית בהנחיית מורה המתמחה בתחום התעניינותם. עבודת המחקר (עבודת גמר) עשויה להוות בסיס לעבודת דוקטור לאלה מן התלמידים המבקשים להמשיך ללימודי הדוקטורט. **מסלול ב' (המסלול הלא מחקרי)** – מיועד לתלמידים המבקשים להרחיב ולהעמיק ידע בתחום לימודיהם. במסלול זה לא נעשית עבודה מחקרית מסכמת ולא ניתן להמשיך ממסלול זה לתואר דוקטור.

תנאי הקבלה והיקף הלימודים מפורטים בתכניות הלימודים של המחלקות השונות.

תנאי המעבר ממסלול למסלול

תלמיד רשאי לעבור ממסלול למסלול אם עמד בדרישות המסלול אליו הוא מעוניין לעבור ובאישור המחלקה.

תלמיד משלים למחקר

תלמידים שסיימו לימודיהם לתואר מוסמך במסלול ב' (במסלול הלא מחקרי) ומעוניינים להמשיך ללימודים מתקדמים (תואר שלישי), יפנו בכתב לוועדת ההוראה של הפקולטה. הבקשה תועבר ליועץ המוסמך במחלקה אשר, במידה ועומדים בתנאי הסף, יגיש המלצתו ליושב ראש ועדת ההוראה בציון רשימת הקורסים שעל התלמיד להשלים, הציונים הנדרשים ואישור בכתב ממנחה לעבודת הגמר. תלמיד אשר תאושר בקשתו להשלמת התזה לצורך לימודי הדוקטורט, ירשם כ"תלמיד משלים למחקר".

ציון התזה ירשם **כהערה** בגיליון ציוניו של התלמיד.

שני תארי מוסמך

תלמיד המעוניין ללמוד שני תארי מוסמך מדיסציפלינות שונות במסלול ב' באוניברסיטה העברית, או ללמוד תואר מוסמך אחד במסלול א' ותואר מוסמך שני במסלול ב', יוכל, באישור ועדת ההוראה, לקבל פטור של עד 8 נ"ז מקורסים מחוץ לחוג במסלול ב'.

עבודת גמר

לצורך סיום תואר מוסמך במסלול מחקר, על התלמיד להגיש עבודת גמר המבוססת על מחקר עצמאי. קודם ביצוע המחקר, יגיש הסטודנט הצעת מחקר. ההצעה תאושר על ידי יועץ המוסמך במחלקה ועותקים ממנה ישמרו במחלקה.

עבודת הגמר היא מחקר בנושא מוגדר, המבוצע על ידי התלמיד ומסוכם על ידו כחיבור מדעי, בצורה מפורטת. על העבודה לשקף את יכולתו של התלמיד לשלוט בכלים המדעיים שרכש בתחום מחקר, את כושרו לערוך סיכום אינפורמטיבי של הספרות המדעית בתחום מחקר, ואת יכולתו לסכם את מחקרו בצורה בהירה ומשכנעת. במידת האפשר, העבודה תבטא חשיבה מקורית ויוזמה במחקר מדעי.

עבודת הגמר נעשית במחלקה אליה מתקבל התלמיד ללימודי המוסמך. כמדריך לעבודת הגמר ישמש אחד ממורי החוג, מדרגת מרצה ומעלה. צירוף מדריך נוסף שאינו מורה בפקולטה, מותנה בהסכמת המנחה ובידיעת ראש המחלקה.

סיום עבודת המוסמך מותנה בכתיבת חיבור מדעי מפורט המתאר את מטרת המחקר, התוצאות והמסקנות. ככלל, תיכתב העבודה בשפה העברית. באישור המנחה ניתן לכתוב עבודה גם בשפה האנגלית. לעבודת גמר שתוגש בשפה האנגלית יצורף תקציר מורחב בעברית.

עבודת הגמר תוגש במספר עותקים שייקבע על ידי המחלקה. התלמיד יעביר עותק אחד דיגטלי למזכירות החוג. עבודות גמר שיזכו לציון 85 ומעלה יועברו לספריה ע"י החוג.

העבודה תימסר לשיפוט למדריך ולמורה אחד נוסף לפחות (שאינו מדריך נוסף של העבודה), שימונה על ידי ראש המחלקה ו/או יועץ המוסמך. מורה זה יוכל להיות מחוץ לאוניברסיטה. הערכת הבודקים תימסר תוך חודשיים ממועד מסירת העבודה על ידי התלמיד. שמות הבודקים יישמרו חסויים לאורך כל ההליך. באישור הבודק/ים ניתן לפרסם את שמו וזאת בסיום הליך הבדיקה ומסירת הציון לעבודה.

ציון העבודה הוא הממוצע של שני הבודקים. אם מתקיים פער של למעלה מ-10 נקודות בין שני השופטים, העבודה תוגש לקורא שלישי והציון הסופי ייקבע כממוצע של שלושת הציונים.

באישור ראש המחלקה ו/או יועץ המוסמך, יוכל התלמיד לכתוב מאמר מדעי (ובתנאי שהתלמיד הוא המחבר המוביל של המאמר). היה ומאמר זה התקבל לפרסום בכתב-עת אקדמי המקיים שיפוט אנונימי (מתוך רשימה שתיקבע על ידי המחלקה), רשאי התלמיד להגיש את המאמר במקום עבודת הגמר. במקרה זה יעניק המדריך אשר ליווה את התלמיד את הציון הסופי, לאחר התייעצות עם היועץ ללימודי המוסמך של המחלקה.

תנאי הזכאות לקבלת תואר מוסמך

- קבלת ציון 60 לפחות בכל הקורסים הנכללים בממוצע ציוניו של התלמיד, בבחינת הגמר (במחלקות בהן קיימת חובה זו) ובעבודת הגמר (במסלול המחקרי).
- ממוצע ציונים סופי של 70 לפחות בכל לימודיו של התלמיד.

המסלול הישיר לדוקטורט (מיועד לתלמידים מצטיינים)

מסלול הלימודים במתכונת שלהלן ייכנס לתוקף ויוחל על תלמידים שיחלו את לימודיהם לתואר מוסמך בתחילת שנת הלימודים תשע"ט ואילך.

1. תלמיד מוסמך במסלול המחקרי שיעמוד בדרישות האקדמיות של החוג או הפקולטה יוכל להתקבל ללימודי דוקטורט לא יאוחר מסוף השנה השנייה ללימודי המוסמך, מבלי להגיש עבודת מוסמך (להלן: "המסלול הישיר"), וזאת ביחידות אקדמיות שבהן מוצע מסלול ישיר לדוקטורט, ובכפוף לתנאים שמפורטים להלן.
2. הקבלה ללימודי הדוקטורט מותנית בעמידה בקריטריונים האקדמיים הנדרשים בתכנית הלימודים של היחידה האקדמית, ובכלל זה בקיום התנאים הבאים:
 - א. סיום חובות שמיעה של כל קורסי המוסמך במסלול המחקרי, בממוצע הנדרש בכל יחידה לצורך קבלה במסלול הישיר לדוקטורט.
 - ב. הגשת מסמך כוונות מחקר/הצעת מחקר על פי קריטריונים שייקבעו ויפורסמו על ידי היחידה האקדמית.
 - ג. מילוי דרישות נוספות של החוג או הפקולטה, כגון בחינת גמר או מעבר, שיש לעבור בציון הנדרש, והחלטה בעניין של צוות בוחנים, ככל שהדבר נדרש לפי נהלי הפקולטה.
 - ד. אישור של חבר סגל קבוע מסגל האוניברסיטה שהסכים להנחית התלמיד בדוקטורט.
3. ההחלטה על הקבלה ללימודי דוקטורט במסלול זה תיעשה על ידי הפקולטה, באמצעות הוועדות התחומיות. הדיווח לרשות לתלמידי מחקר על קבלת התלמיד ללימודי דוקטורט ייעשה על פי המתכונת הנהוגה בכל פקולטה. על התלמיד להירשם ללימודי דוקטורט לאחר קבלת האישור מהפקולטה.
4. תלמיד שהתקבל למסלול הישיר יהיה זכאי לתואר מוסמך עם אישור המעבר לשלב ב' בלימודי הדוקטורט, ובכפוף להשלמת החובות הלימודיות בלימודי המוסמך במסלול המחקרי, וכל דרישה נוספת של התחום האקדמי, כאמור בסעיף (ג2) לעיל, למעט הגשת

עבודת מוסמך. הרשות לתלמידי מחקר תדווח לפקולטה על המעבר לשלב ב', וזו תעניק לתלמיד תואר מוסמך. התואר יוענק במסלול המחקרי לפי נהלי הפקולטה.

5. תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט שהצעת המחקר שלו לא תאושר תוך שנתיים מיום המעבר לדוקטורט, תסגור לו הפקולטה את התואר במסלול הלא מחקרי, עם השלמת נקודות הזכות הנדרשות במסלול זה (התלמיד יוכל להעביר נ"ז שנלמדו במסגרת הדוקטורט לתואר המוסמך לצורך הסגירה).

6. תלמיד שהתקבל למסלול הישיר ללימודי דוקטורט במהלך הסמסטר השלישי ללימודי 5 המוסמך, ישלם שכר לימוד למוסמך עד סוף אותה שנת לימודים, ויתחיל לשלם שכר לימוד לדוקטורט רק בשנה העוקבת. לא יהיה כפל שכר לימוד למוסמך ולדוקטורט באותה שנה.

אשכולות קורסים מבואיים ומתודולוגיים לדוקטורנטים

כחלק מהשאיפה ליצור תשתית פקולטתית ללימודים מתקדמים, במסגרתה יוכלו דוקטורנטים להיחשף לתאוריות ומתודולוגיות מגוון דיסציפלינות, יוצע בשנת הלימודים תשפ"ג לתלמידי מחקר להירשם למספר מצומצם של קורסים מחוץ לדיסציפלינות שלהם. ההשתתפות בקורסים מותנית באישור המנחים/הועדה המלווה של כל אחד מהסטודנטים.

קורסי מתודולוגיה	קורסי מבואות
40422 - גישות למדיניות סביבתית במרחב	51819 - נושאים בפסיכולוגיה חברתית: פרו-סמינר
50812 - שיטות מחקר כמותיות בתקשורת, התנהגות פוליטית וסכסוך	58844 - תאוריות ומחקר ביחסים הבין-לאומיים
50768 - שיטות מחקר איכותניות ואתנוגרפיות מתקדמות לחקר השתתפות דיגיטלית	56813 - המשגת מחשבה מדינית: קורס יסוד לתלמידי מחקר
53909 - פרופסיונליזציה אקדמאית וכתובת מאמרים	54354 - תאוריות ביקורתיות של תרבות
54391 - סוגיות מתודולוגיות במחקרי תרבות	